

Kaheteistkümmes rahvusvaheline lingvistikaolümpiaad

Peking (Hiina), 21.–25. juuli 2014

Individuaalvõistluse ülesannete lahendused

Ülesanne nr 1. Reeglid:

1. olevik: *no-*

2. sihitis =

	ainsus	mitmus
1	<i>nV-</i>	<i>lV-</i>
2	<i>kV-</i>	<i>lenV-</i>

, *V* on vokaal järgnevast silbist

3.

	‘lööma’	‘torkama’
olevik, alus = 1. isik	<i>ho-</i>	<i>fu-</i>
vastasel juhul	<i>ha-</i>	<i>fi-</i>

4. tulevik, alus = $\begin{cases} 1. \text{ isik : } lu- \\ 2. \text{ isik : } la- \end{cases}$

5. alus = kaksus: *-’i*

6.

	kind. kõn.	‘sest ...’
alus = mitm. 1. isik <i>või</i> ains. 2. isik	<i>-ne</i>	<i>-tagihe</i>
vastasel juhul	<i>-be</i>	<i>-nagihe</i>

Vastused:

- (a) *nonifibe* te torkate mind
halu’ibe me mõlemad hakkame lööma teda
lifilatagihe sest sa hakkad torkama meid
nokufune me torkame sind
nolahanagihe sest te lööte meid
- (b) *noha’ibe* te mõlemad lööte teda
kifilune me hakkame torkama sind
nolenohotagihe sest me lööme teid
filanagihe sest te hakkate torkama teda

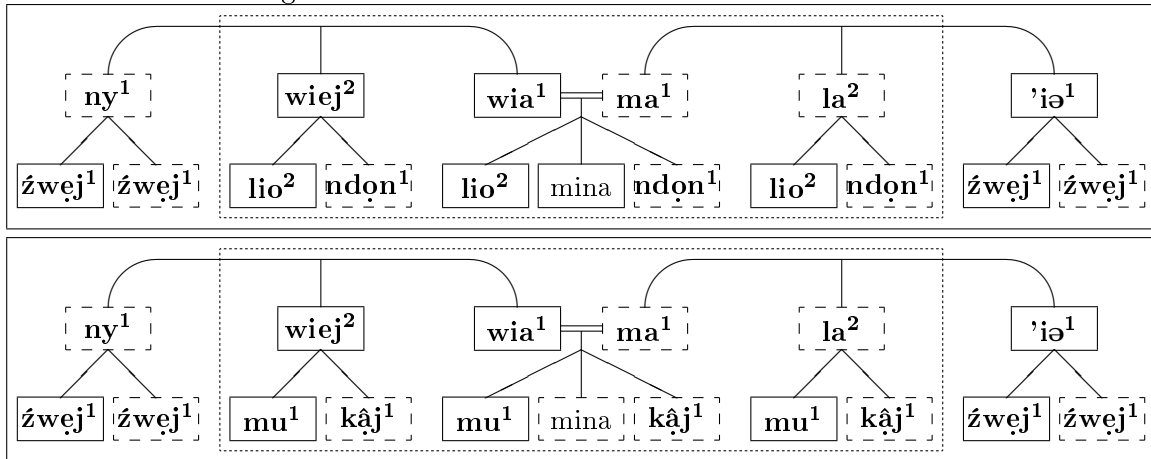
Ülesanne nr 2. Reeglid:

	ainsus	kaksus	mitmus
inimesed, loomad, tööriistad		-∅	-gɔ
		-n	-dɔ
viljad		-gɔ	-∅
		-dɔ	-n
kõik ülejäänud asjad		-dɔ	-(n)

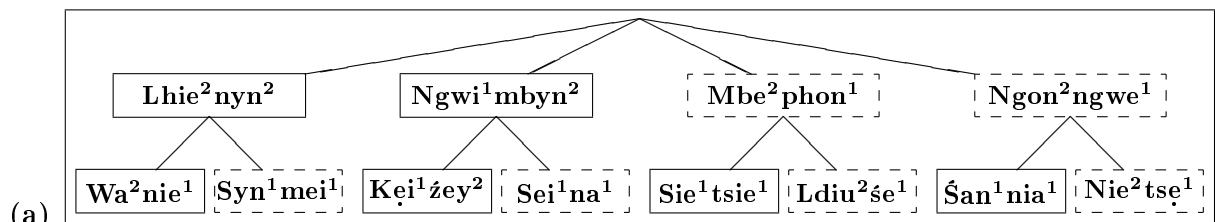
Vastused:

ainsus	kaksus	mitmus	
alɔsɔhjegɔ	alɔsɔhje	alɔsɔhjegɔ	ploom
tsegun	tsegun	tsegudɔ	koer
alɔguk'ogɔ	alɔguk'o	alɔguk'ogɔ	sidrun
k'ap^ht^hɔ	k'ap ^h t ^h ɔ	k'ap ^h t ^h ɔgɔ	vanamees
k ^h ɔdɔ	k ^h ɔ	k^hɔ	tekk
k'ɔdɔ	k'ɔn	k'ɔdɔ	tomat
alɔgɔ	alɔ	alɔgɔ	õun
p^hɔ	p ^h ɔ	p^hɔgɔ	piison
san	san	sadɔ	laps
ɔlsun	ɔlsun	ɔlsudɔ	kamm
pitso	pitso	pitsogɔ	kahvel
t^hɔp^hpaadɔ	t ^h ɔp ^h paa	t^hɔp^hpaa	tool

Ülesanne nr 3. Reeglid:

(\triangle = mees, \circ = naine)

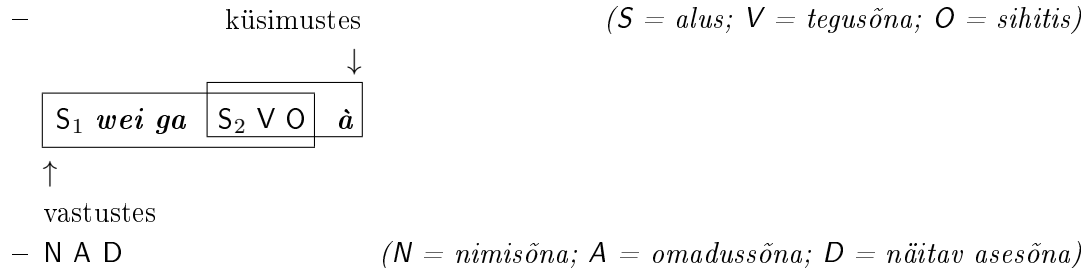

(a)

(b) Nie²tse¹ Sie¹tsie¹ 'yn¹ ndɔn¹ ngu².

Ülesanne nr 4. Reeglid:

- Sõnade järjekord:

- (S₂) pronoomeni valik:

$$S_1 = S_2 \Rightarrow S_2 = \text{òkì}; S_1 \neq S_2 \Rightarrow S_2 = \text{o}$$

- Vokaali madaldumine:

$(\check{W} = \text{madaldunud vokaalidega sõna}; W = \text{madaldunud vokaalideta sõna})$

$$\begin{aligned} \dots \text{o} W \dots > \dots \check{\text{o}} W \dots & \qquad \dots W \hat{\text{a}}\text{n}\text{o} \dots > \dots W \hat{\text{a}}\text{n}\text{o} \dots \\ \dots \text{o} W \dots > \dots \text{o} W \dots & \qquad \dots W \hat{\text{a}}\text{n}\text{o} \dots > \dots W \hat{\text{a}}\text{n}\text{o} \dots \end{aligned}$$

- Tooni muutused:

$(\check{J} = \text{sõna piir}; A = \text{omadussõna}; V \text{ on täishäälik}; C \text{ on kaashäälik})$

- põhjustatud adjektiividest: $\dots V] A > \dots \check{V}] A$
- põhjustatud verbi vormidest:
 - * jaatav vorm, minevik: $\dots \check{V}] [\text{CV}(\text{C})\text{VCV}]_{\text{teigusõna}}$
 - * jaatav vorm, tulevik: $\dots V] [\text{C}\check{V}(\text{C})\text{VC}\check{V}]_{\text{teigusõna}}$
 - * eitav vorm:¹ $\dots \check{V}] [\text{CV}(\text{C})\text{VCV}]_{\text{teigusõna}}$

Vastused:

- (a) 8. Kas see mees hirmutas varast?
Tüdruk ütles, et ta_{see mees} hirmutas varast.
9. Kas petetud tüdruk hakkab tapma seda noormeest?
Petetud tüdruk ütles, et ta_{petetud tüdruk} hakkab tapma seda noormeest.
10. See varas ütles, et laps ei ravinud meest. *või*
See varas ütles, et laps ei hakka ravima meest.
- (b) 11. *okàa kìnònò àmodhyòmú kofilomù ànò à?*
àmò wei ga ó kìnono àmodhyòmú kofilomù ànò.
12. *avùrà mú nùamù ànó nwàsesè edèi à?*
avùrà mú nùamù ànò wei ga òkí nwàsesè edèi.
- (c) Nimisõnades ei toimu mingeid grammatilisi toonimuutusi, kui nad on lause lõpus ja **à** või **ànò** ees. Seetõttu on sõna ‘varas’ põhivorm **ozyi** (7.) ja sõna ‘tüdruk’ põhivorm **amemùrè** (2.).

¹Omab tavaliselt eitava mineviku tähendust, kuid võib saada eitava tuleviku tähenduse kui kontekst seda nõuab.

Ülesanne nr 5. kehaosa – wí ‘inimene’ = ruumiline eessõna:

sèè	(maks)	keskmes
yík	(nägu)	pinnal
zù	(pea)	kohal

Vastused:

- (a)
ʔáá	(panema)	panema
ʔáá náng nú kò	(panema + jalg + äär + auk)	surema
ʔáá sèè	(panema + maks)	kadestama
bú má yík	(karvad + silmad)	ripsmekarv
bú má zù yík	(karvad + kohal + silmad)	kulm
dáng gòk	(halb + madu)	mürgine madu
dí fò	(hea + põld)	hea põld
dí sèè	(hea + maks)	õnn
kò yík	(auk + silmad)	silmakoobas
kò zòk	(auk + nina)	ninasõõre
náng wí	(jalg + inimene)	jalg
nú fò	(äär + põld)	põllu äär
nú lébé	(äär + keel)	keele ots
sèè wí	(maks + inimene)	maks
yík	(nägu)	pinnal
yík wí	(nägu/silmad + inimene)	nägu/silmad
zù	(pea)	kohal
- (b)
bú má zù	(karvad + pea)	juuksed
kò	(auk)	auk
lébé gòk	(keel + madu)	mao keel
lébé wí	(keel + inimene)	keel
- (c)
sèè	(maks)	keskmes
zù wí	(pea + inimene)	pea
dáng sèè	(halb + maks)	rahulolematus
zòk wí	(nina + inimene)	nina